ALMANYA'DA AŞIRI SAĞ HIZ KAZANIYOR

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2020 / 5

19.02.2020

2019 yılının Ekim ayında Almanyanın Thüringen eyaletindeki parlamento seçimlerinin ardından Eyalette gücünü göstermeye devam eden aşırı sağ, Almanyayı tedirgin etmeye başlamıştı. Aynı endişe her geçen gün artmaya devam etmektedir. 2020 yılının Şubat ayı hem Almanya siyaseti için hem Avrupa için hem de Almanyada yaşayan yabancılar için korku çanlarının çaldığı bir ay olmuştur.

Thüringen için tarihsel olarak aşırı sağın yükselişi şaşırtıcı olsa da, beklenmeyen bir sonuç olmamıştır. Thüringen tarihine bakıldığı zaman aşırı sol geleneği olduğu görülmektedir. Thüringen Doğu Almanya döneminde aşırı solun kalesi olarak bilinirdi. Aşırı soldan aşırı sağa bir kayma olması uzun vadede şaşırtıcıdır ancak son dönem Avrupa genel siyaseti göz önünde bulundurulduğunda sürpriz bir gelişme olarak değerlendirilemeyebilecektir. The New York Times da Almanyada Nazi sonrası aşırı sağ karşıtı oluşan tabuların yıkıldığını kaleme almıştır[1].

Ekim 2019da Thüringen Eyalet Parlamentosu seçimlerinde Sol Parti (Alm. Die Linke) 29, AfD 22, CDU 21, SPD 8, Yeşiller ve FDP (Alm. FDP Freie Demokratische Partei) 5er milletvekili çıkarmıştı[2]. Koalisyon kurma kıstasları göz önünde bulundurulduğunda CDU Sol Parti ve AfD ile koalisyon kurmayacağını açıklamıştır. Benzer şekilde Sol Parti, SPD ve Yeşiller de AfD ile koalisyon kurmaktan yana olmadığını dile getirmiştir. Sadece beş milletvekiline sahip olan FDP, seçimler öncesinde ırkçı AfD ile işbirliği niyeti olmadığını ifade etmişse de CDUnun ve AfDnin de Kemmerichi desteklemesi sonucu Kemmerichin başbakan seçilmesi Alman demokrasisi açısından tabuların yıkılması olarak değerlendirilmektedir[3]. İkinci Dünya Savaşından sonra Almanyada ilk kez bir eyalet başbakanının aşırı sağ bir partinin oylarıyla seçilmesi ülkede büyük tepki ile karşılanmıştır.

5 Şubat 2020 tarihinde FDP adayı Thomas Kemmerich, Gelen tepkiler ve itirazlar üzerine 24 saat içinde istifa etmek orunda kalmıştır. Kuruluşu 1948 FDP, kurulduğu tarihten beri istikrarlı bir biçimde SPD ve CDU partileri ile dönüşümlü olarak kurduğu koalisyonlarla

bilinmektedir. FDP yetkilileri AfD ile işbirliği istemediklerini söylemelerine rağmen AfDden gelen destek, aşırı sağın Almanyada kazandığı ivme düşünüldüğü zaman tedirgin edici sonuçlar doğurabilecektir. AfDnin Thüringendeki örgüt lideri Björn Höcke için faşist denmesinin suç olmadığı yönünde bir mahkeme kararı bulunduğunun hatırda tutulmasında yarar bulunmaktadır. Alman vatandaşlarının yaklaşık yarısına göre, 2030 yılına kadar AfDnin eyalet hükümetlerinde ya da federal hükümette yönetime gelmesi kaçınılmaz bir sonuç olarak değerlendirilmektedir[4]. Alman haber ajansı DPAnın YouGov araştırma şirketine düzenlettiği ankete göre, aşırı sağ ve göçmen karşıtı politikalar izleyen AfDnin yönetime geleceğini düşünenler arasında böyle bir sonuca temelden karşı çıkanlar azımsanmayacak bir boyuttadır. Kemmerichin seçilmesinin demokrasiye zarar verdiğini düşünenler yine bu grupta yer almaktadır.

Federal Hükümetin ortağı olan Şansölye Angela Merkelin Partisi Hristiyan Demokrat Birlik (Alm. CDU □□□□□□□□□ Democrats Union) ve Sosyal Demokrat Parti (Alm. SPD Sozialdemokratische Partei Deutschlands) liderleri Berlinde gerçekleştirdikleri acil toplantının ardından erken seçim kararı almıştır. Eyalet parlamentosundaki mevcut dağılım böyle bir sonucun doğmasına neden olmuştur[5]. Tüm bu gelişmelerin ardından, CDU Genel Başkanı ve Savunma Bakanı Annegret Kramp-Karrenbauer, CDU içinde AfDye yönelik tutumda belirsizlik olması üzerine, , parti liderliğinden istifa ettiğini açıklamıştır. Kramp-Karrenbauer, aynı zamanda gelecek seçimlerde başbakanlık için adaylığını koymayacağını da açıklamıştır[6].

Merkelin aşırı sağ bir partiyle aynı eksende yer almasının söz konusu olmadığını ifade etmesi ve Kemmerichten istifasını istemesi de başka bir kesimin tepkisini çekmiştir. Bu tepki, aşırı sağın yükselmesini destekleyenlerden değil, demokrasinin işleyişi konusunda kaygı duyan bir kesimden gelmektedir. Bu kesime göre, Merkelin sert tepkisi ve istifa talebi Alman demokrasisine zarar vermektedir. Böyle bir tepkinin AfDnin oylarını yükseltebileceği ihtimali üzerinde durulmaktadır. Bir başka görüş ise, usule uygun bir şekilde sonuçlanmış bir seçimin iptal edilmesinin kabul edilemeyeceği fikri etrafında güçlenmektedir. Avrupa basını ise bir olaydan bu kadar farklı görüş çıkmasının AfDden de, Alman demokrasisinin zarar görmesinden de daha tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini savunmaktadır[7]. Ancak AfDnin varlığının inkâr edilmesinin AfDnin daha da güçlenmesi ihtimalini kuvvetlendirecek olması kaygı yaratmaktadır.

Almanyada aşırı sağ, Avrupadaki tüm tepkilere rağmen güçlenmektedir. Avrupa basını da AfDye yönelik tepkilerin AfDnin daha da güçlenmesine neden olacağını savunmaktadır. Şansölye Angela Merkel aşırı sağın gelişmesine engel olmaya çalışmışsa da Almanya demokratik sürecine zarar veren bir adım attığı da bir görüş olarak ortadadır.

Aşırı sağın gelişimi göz önünde bulundurulduğunda, bilhassa Thüringende aşırı sağ partilerin kuvvetlenmesi kaçınılmaz olarak değerlendirilebilecektir. Aşırı sağın siyasi fikirleri düşünüldüğünde yabancı düşmanlığı, Müslüman ve Yahudi karşıtı açıklamalar, son zamanlarda ibadethanelere yönelik saldırılar ve dini azınlıkların Almanyada yeri olmadığı benzeri söylemlerin öne çıktığı görülmektedir. Alman vatandaşları arasında yapılan ankete göre aşırı sağın 2030a kadar iktidara gelebileceği hususu ürpertici bir öngörü olsa da, daha da korkutucu olanı bu sürenin daha da kısa olabilme ihtimalinin güçlü görünmesidir.

Fotoğraf: https://der-farang.com/de/pages/kemmerich-tritt-sofort-zurueck-koalition-fuer-rasche-neuwahl

---

[1] Germanys Post-Nazi Taboo Against the Far Right Has Been Shattered, *The New York Times*, 7 February 2020, https://www.nytimes.com/2020/02/07/opinion/far-right-thuringia-germany.html

[2] Almanyada Thüringen Eyaleti Başbakanı Kemmerich Görevinden İstifa Etti, Anadolu Ajansı, 8 Şubat 2020, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/almanyada-thuringen-eyaleti-basbakani-kemmerich-gorevinden-istifa-etti/1728419

[3] Almanyada AfD Desteği ile Seçilen Siyasetçi İstifa Etti, VOA, 8 Şubat 2020, https://www.amerikaninsesi.com/a/almanya-da-afd-destegiyle-secilen-siyasetci-istifa-etti/5279400.html

[4] Almanların Yarısına Göre 2030a Kadar AfD Yönetime Gelecek, Deutsche Welle, 11 Şubat 2020, https://www.dw.com/tr/almanların-yarısına-göre-2030a-kadar-afd-yönetime-gelecek/a-52332974

[5] Almanya'da aşırı sağcı AfD'nin desteğiyle Thüringen Eyaleti Başbakanı seçilen Thomas Kemmerich istifa etti, BBC.com, 6 Şubat 2020, https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51391344

[6] Annegret Kramp-Karrenbauer Almanyada Merkelin Halefi İstifa Etti, BBC.com, 10 Şubat 2020, https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51445169

[7] İki Taraf da Siyah-Beyaz Düşünüyor, Lidove Noviny, 8 Şubat 2020, https://www.eurotopics.net/tr/234826/thueringen-de-siyasi-deprem-simdi-ne-olacak

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "ALMANYA'DA AŞIRI SAĞ HIZ KAZANIYOR." Avrasya

İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2020 / 5. Şubat 19. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Analiz/ALMANYA-DA-ASIRI-SAG-HIZ-KAZANIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır